

Představujeme novou verzi mobilní aplikace Klíšťapka

29.4.2025 - | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Aplikace Klíšťapka čerpá data a poznatky z rozsáhlého výzkumu, který je výsledkem spolupráce významných českých vědeckých institucí - Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze, Provozně ekonomické fakulty ČZU v Praze, Státního zdravotního ústavu, VŠB - Technické univerzity Ostrava, Parazitologického ústavu Biologického centra Akademie věd ČR, Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti a České lesnické společnosti. Výsledkem této spolupráce je nová verze mobilní aplikace Klíšťapka, která přináší uživatelům detailní informace o výskytu a aktivitě klíšťat na území České republiky. Nově se k aplikaci také připojil projekt "Klíšťata ve městě", který nabízí veřejnosti možnost aktivního nahlašování nalezených klíšťat.

Vědci spouští novou verzi mobilní aplikace Klíšťapka pro veřejnost. Výzkum klíšťat v ČR patří mezi světovou špičku. Změny klimatu vedou nejen k vyššímu počtu případů nákazy, ale také k prodloužení aktivity klíšťat během roku. Nově se objevují i nepůvodní druhy a šíří se více infekcí. *„Aplikace je nově rozšířena o data z let 2023 a 2024. Celkem bylo analyzováno přes 67 tisíc klíšťat odchycených v lesích po celé ČR. Při vlajkování, tedy metodě sběru klíšťat, jsme během čtyř let urazili přes 46 tisíc kilometrů, což je více než obvod Země. Výsledky ukazují výrazný nárůst početnosti klíšťat - v loňském roce jsme zaznamenali o 75 % více jedinců než v roce 2021. Při predikci aktivity klíšťat jsme se nově v aplikaci detailně zaměřili na druhové složení porostů, charakter stanovišť, sezónní dynamiku výskytu a počasí. Klíšťata jsou aktivní prakticky po celý rok. Například v minulém týdnu už jejich aktivita výrazně přesáhla maximum, které jsme zaznamenali v loňském roce,“* uvedl vedoucí vědeckého týmu a hlavní řešitel projektu doc. Ing. Zdeněk Vacek, Ph.D., z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze.

Zásadní novinkou je rozšíření sledování i na městskou zeleň. *„Kromě údajů o aktuální aktivitě a infikovanosti klíšťat v lesních porostech přináší aplikace informace o klíšťatech v městské zeleni ve všech krajských městech. Tato předpověď vychází z testování odchycených klíšťat v posledních dvou letech v rámci projektu 'Klíšťata ve městě',“* uvedl hlavní řešitel partnerského projektu Mgr. Václav Hönig, Ph.D., z Biologického centra Akademie věd ČR.

„Klíšťapka nyní ve městech ukazuje nejen infikovanost klíšťat borreliemi, ale i dalšími bakteriemi způsobujícími závažná onemocnění jako anaplasmóza, rickettsiíza, neoehrlichioza či návratná horečka. V dalších letech budeme pracovat na rozšíření dat o další klíšťaty přenášené infekce, jako je klíšťová encefalitida, tularemie či Q horečka, a také o analýzu klíšťat z městských parků dalších menších měst. Můžeme tedy slíbit, že Klíšťapka se bude dále ve spolupráci s našimi partnery vyvíjet a obohacovat v rámci dalších projektů, jako jsou např. evropský projekt 'One Health Vector Surveillance',“ vysvětlila spoluřešitelka projektu RNDr. Kateřina Kybicová, Ph.D., ze Státního zdravotního ústavu.

Díky partnerskému projektu "Klíšťata ve městě" je možné nově také zapojit aktivně do výzkumu i širokou veřejnost. *„Nově se také Klíšťapka rozšiřuje o možnost hlášení nalezených i přisátých klíšťat širokou veřejností (prostřednictvím portálu Klíšťata ve městě). Je možné nejen zaznamenat data, ale i nahrát fotografii klíšťete. Všechny záznamy hlášených klíšťat jsou následně zobrazeny na mapě,“* zdůraznil doc. RNDr. Pavel Švec, Ph.D., z VŠB - Technické univerzity Ostrava (VŠB-TUO).

Cílem celého projektu je vytvořit jednotný, srozumitelný nástroj, který zprostředkuje veřejnosti informace o aktuálních rizicích na základě kombinace výzkumných dat a matematických modelů. „Díky finanční podpoře Lesů ČR a Fakulty lesnické a dřevařské ČZU vznikla nejen nová verze mobilní aplikace Klíšťapka pro OS Android, ale také nově verze aplikace pro iOS (dostupné z Apple Store). Obě aplikace pracují se stejným databázovým serverem, ze kterého načítají jak statická data o rizicích ze strany klíšťat v městských parcích, tak i data pro dynamický výpočet rizik ze strany klíšťat v lesních porostech, se zahrnutím aktuálního počasí. Zajímavostí je tedy kombinace obou výzkumných datasetů. Jedná se o unikátní řešení, které je výsledkem dlouholetého výzkumu ze strany všech zúčastněných výzkumných institucí. Projekt Klíšťapka je projektem typu Citizen Science – věda pro veřejnost a nebo věda pro lidi, lidé pro vědu. Zejména díky zapojení kolegů z VŠB-TUO, kteří přichází s webovým portálem Klíšťata ve městě a nabízí veřejnosti možnost záznamu s nahlášením nalezeného klíšťete,“ uvedl doc. Ing. Jan Bartoška, Ph.D., spoluřešitel projektu z Provozně ekonomické fakulty ČZU v Praze.

Podporu projektu ocenil i zástupce hlavního partnera. „Lesy České republiky dlouhodobě podporují výzkumné a inovativní projekty prostřednictvím své Grantové služby, zaměřené na praktické potřeby lesnictví, vodohospodářství a myslivosti. Tyto projekty financují a jejich výsledky zpřístupňují odborné i široké veřejnosti. Aktuálním příkladem propojení vědeckého poznání a jeho sdílení se širokou veřejností je mobilní aplikace Klíšťapka, která poskytuje informace o výskytu klíšťat na území České republiky,“ řekl ekonomicko-správní ředitel Lesů ČR Ing. Zbyněk Šmída, Ph.D., a poděkoval Fakultě lesnické a dřevařské ČZU v Praze za spolufinancování projektu Klíšťapka a vědeckému týmu za spolupráci a úspěšné dokončení projektu.

<https://www.vsb.cz/cs/detail-novinky?linkBack=%2Fcs%2Fmedia%2Ftiskove-zpravy%2Findex.html&reportId=49248>